

valtikka

Valtiosektorin jäsentiedote 1/2023



Tässä numerossa:

- **Jännitysnäytelmä työmarkkinoilla**
- **Valtion uusi virka- ja työehtosopimus saatiin neuvoteltua helmikuun lopulla**
- **Hallitusohjelmavaikuttaminen keskeisessä roolissa akavalaisten jäsenten edunvalvonnassa**
- **Tunnetko valtion vuosilomajärjestelmän?**
- **Epäonnea loman suhteen – sairastuminen ennen lomaa tai sen aikana?**
- **Energiaviraston luotto kaipaa yhteisöllisyyttä**

PÄÄKIRJOITUS

Jännitysnäytelmä työmarkkinoilla

Viimeiset vuodet on eletty varsin haastavia aikoja ja niiden keskellä ison työmarkkinaneuvottelukierroksen läpivieminen on ollut liitoille melkoinen urakka. Koska inflaatio oli jo ennen neuvotteluiden alkua nirhaissut merkittävästi palkansaajien ostovoimaa eli vähentänyt jokaisen ruokaostoksiin ja kulutukseen käytettävää rahaa, odotukset sopimusten tasolle olivat jo lähtökohtaisesti korkeat. Laaja näkemys oli, että palkansaajien saamista korotuksilla voidaan ja pitää tukea kulutuksen kautta yrityksiä ja palveluita sekä ylläpitää yhteistä hyvinvointia. Ei kuitenkaan ollut helppoa löytää yhteisymmärrystä siitä, mikä olisi palkansaajien kannalta riittävän tuntuva korotus ja samalla yhteiskunnan tasapainoa ylläpitävä ratkaisu. Sopimusten synnyttämiseen vaadittiinkin monilla aloilla työtaistelutoimia. Omasta mielestäni hyvä ratkaisu vahvistaa jäsenten pärjäämistä arjessa.

Valtion henkilöstön osalta neuvottelut käynnistyivät hyvissä ajoin ja hyvässä hengessä viime vuoden puolella. Ne etenivätkin jo mukavasti, mutta sitten työmarkkinoiden mekanismit keskeyttivät neuvottelut joksikin aikaa ja jäätiin odottamaan yksityisen sektorin vientialojen sopimusten syntymistä. Tärkeäksi asiaksi tällä kierroksella nousi myös perhevapaan palkallisuuden parantaminen tasa-arvoisuutta kasvattavaksi. Valtiolla syntyi 22.2.2023 neuvotteluratkaisu, joka oli Jukon valtionneuvottelukunnan mielestä varsin kel-

vollinen ja se hyväksyttiin yksimielisesti. Sopimukset eivät synny itsestään. Kiitos siis neuvottelijoille ja kaikille niille toimijoille, jotka olivat rakentamassa jukolaista neuvottelukoneistoa. Tuleviin korotuksiin ja muihin sopimuskohtiin voit tutustua tässä tiedotteessa.

Eduskuntavaalit ovat myös käsillä aivan tuota pikaa. Poliitikot eri puolueista ja vaaleissa ehdokkaina olevat ovatkin ahkerasti käyttäneet vallitsevaa työmarkkinatilannetta hyväkseen omissa kampanjoissaan saadakseen näkyvyyttä ja houkutellakseen äänestäjiä. Niin keskusjärjestö Akava kuin useat akavalaiset liitot ovat laatineet omia vaalitavoitteita ja järjestäneet omia vaalipaneeleita nostaakseen esille jäsenilleen tärkeitä asioita. Akavan työelämän tavoitteita esitellään myös tässä tiedotteessa.

Kevät keikkuen tulevi ja sen jälkeen kesä. Nyt on jo hyvä aika miettiä omaan kesälomaan liittyviä asioita ja päivittää omaa tietämystä valtion lomasopimuksesta.



Arja Varis

Edunvalvontapäällikkö
Luonnon-, ympäristö- ja
metsätieteilijöiden liitto Loimu



Valtion uusi virka- ja työehtosopimus saatiin neuvoteltua helmikuun lopulla

Valtion uusi virka- ja työehtosopimus tulee voimaan 1.3.2023 ja on voimassa 28.2.2025 asti. Sopimuskauden palkankorotukset ovat yhteensä 6,0 prosenttia, ja lisäksi maksetaan kertaerä, jonka kustannusvaikutus on 1,0 prosenttia.

Palkkojen tarkistukset ja kertaerät

Palkkoja korotetaan 1.5.2023 lukien yleiskorotuksella, jonka suuruus on 3,5 prosenttia ja 1.3.2024 lukien yleiskorotuksella, jonka suuruus on 2,0 prosenttia.

1.3.2024 lukien on toteutettavana paikallisesti 0,5 prosentin suuruinen virastoerä. Virastoerän suuruudesta on mahdollista neuvotella virastokohtaisesti välillä 0–1,5 %. Mikäli virastoeräksi sovitaan yli 0,5 %, vähentää se tältä osin vuoden 2024 yleiskorotusta. Virastoerä toteutetaan joka tapauksessa täydellä yleiskorotusperälaudalla siinä tapauksessa, että erän käytöstä ei löydy yhteisymmärrystä.

Huhtikuussa 2023 maksetaan kertaerä, jonka suuruus on 12,2 prosenttia kuukausipalkkauksesta, kuitenkin vähintään 500 euroa. Kertaerään oikeutettujen henkilöiden piiri on sovittu laajaksi. Se maksetaan kaikille virkamiehille ja työntekijöille, joiden virka- tai työsuhde oli voimassa helmikuussa 2023. Jos henkilö on palkattomalla vapaalla, maksetaan kertaerä kaikille niille, joiden poissaolo perustuu lakiin tai kollektiivisopimukseen, kuten perhevapaat ja opintovapaa. Kertaerän ulkopuolelle jäävät vain henkilöt, joiden vapautus helmikuussa perustuu työnantajan vapaaseen harkintaan kuten esimerkiksi väliaikainen työskentely toisen työnantajan palveluksessa.

Useita parannuksia VES/TES-teksteihin

Sopimukseen sisältyy lisäksi tekstimuutoksia, jotka parantavat muun muassa työn ja perhe-elämän yhteensovittamista sekä tasa-arvoa. Molempien vanhempien palkallinen vanhempainvapaa on jatkossa 32 arkipäivää, ja hoidettavan lap-

sen yläikärajaa tilapäisen hoitovapaan tapauksissa nousee 10 vuodesta 12 vuoteen.

Osa-aikatyötä tehneiden (esimerkiksi osittaisilla hoitovapailla olleet) valtion työntekijöiden osalta ongelmia on jo pitkään aiheuttanut vuosilomien sijoittaminen arkipyhäviikoille ja tästä johtuva palkan leikkaus. Tähän ongelmaan saatiin nyt VES/TES-teksteissä parannus ja vuosilomaviikon pitäminen arkipyhäviikolla (esim. pääsiäinen) ei enää jatkossa aiheuta ansion menetystä.

Työntekijäpuolen pitkäaikainen tavoite vapaa-ajalla tapahtuvan matkustamisen korvaamisesta eteni matkapäiväkorvauksen laajetessa koskemaan arkipäiviä ulkomaan matkojen osalta. Samoin lauantaityökorvauksen käyttöalaa laajennettiin huomattavasti. Hälytysrahan suuruus korotettiin puolestaan 50 eurosta 70 euroon.

Työryhmytyö jatkuu sopimuskauden aikana

Valtion virka- ja työehtosopimuspakettiin voi olla kokonaisuudessaan tyytyväinen. Vaikka tekstikysymykset eteni- vätkin merkittäväällä tavalla, jatkuu sopimusten kehittäminen toki sopimuskauden aikana. Keskustasolla työ jatkuu pääsopijoiden ja valtiotyönantajan yhteisissä työryhmissä, jotka käsittelevät muun muassa palkkausjärjestelmiä, työaikaa, matkakustannuksia ja työhyvinvointia. ■



Petri Toiviainen

neuvottelupäällikkö

Yhteiskunta-alan korkeakoulutetut ry

Hallitusohjelmavaikuttaminen keskeisessä roolissa akavalaisten jäsenten edunvalvonnassa

Eduskuntavaalit lähestyvät vauhdilla ja katukuvassa saattaa törmätä eri puolueiden ehdokkaisiin, jotka kampanjoivat saadakseen äänestäjien mandaatin hoitaa yhteisiä asioita. Poliitikasta kiinnostuneelle vaali aika on demokratian ilotulitusta: televisioituja vaalipaneelleja, ehdokasesitteitä, vaalimakkaraa ja innokkaita ehdokkaita on tarjolla lähes joka kanavassa ja kadunkulmassa.

Asia, joka ei sen sijaan näy somevirrassa tai sanomalehtien mainososioissa, on hallitusohjelmavaikuttaminen, jolla on kuitenkin keskeinen rooli tulevan hallituskauden päätöksenteossa. Hallitusohjelmavaikuttamista tehdään aktiivisesti myös Akavassa ja akavalaisissa liitoissa.

Mistä on kyse? Haastattelimme Akavan tasa-arvo- ja työympäristöpäällikkö **Lotta Savinko** sekä johtava asiantuntija **Miika Sahamies** Akavan vaikuttamistyön roolista ja sen sisällöstä vaalien alla.

Hallitusohjelma ohjaa koko vaalikautta

“Hallitusohjelma on se dokumentti, joka ohjaa politiikan tekemistä koko vaalikauden, lähtökohtaisesti neljän vuoden ajan. Hallituspuolueet sitoutuvat siis edistämään ohjelmaan kirjattuja asioita”, toteaa Lotta Savinko, kun häneltä kysytään, miksi Akava tekee aktiivista hallitusohjelmavaikuttamista.

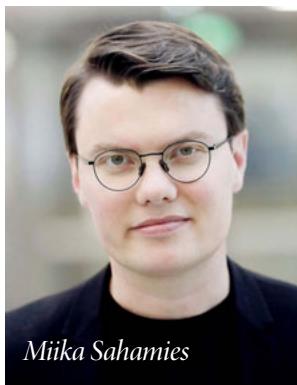
Siksi hallitusohjelma ei ole mikään mitätön lipare, joka laitetaan hallitusohjelmaneuvoitteluiden päätteeksi mappi ö:hön. Tämän vuoksi on tärkeää saada siihen kirjatuksi niitä asioita, joiden edistäminen koetaan tärkeäksi eri järjestöjen ja muiden vaikuttajien puolesta. Akavan ja akavalaisten liittojen kohdalla tällaiset asiat ovat korkeasti koulutetuille palkansaajille tärkeitä asioita, kuten osaamiseen panostaminen, kestävä taloudenpito sekä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen työelämässä.

“Sen sijaan ne asiat, jotka tulevat hallitusohjelman ulkopuolelta, eivät välttämättä saa tarvittavaa kannatusta hallituspuolueiden keskuudessa tullakseen hyväksytyiksi eduskunnassa”, jatkaa Miika Sahamies.

Poikkeuksia on kuitenkin olemassa. Esimerkki tällaisesta asiasta löytyy vielä tuoreesta muistista, kun eduskunta hyväksyi tartuntatautilain uudistamisen koronapandemian saavutettua Suomen keväällä 2020. Lähtökohtana on kuitenkin se, että se mistä on sovittu Säätytalossa hallitusneuvotte-



Lotta Savinko



Miika Sahamies

luissa pitää myös loppukauden ajan, vaikka toisinaan osasta kysymyksiä on tullut niin kutsuttuja omantunnon kysymyksiä, jotka ovat horjuttaneet hallituspuolueiden yhtenäisyyttä myös tällä hallituskaudella.

Hallitusohjelmataavoitteet eivät synny vakuuissa

Akavan jäsenkenttä on hyvin laaja, ja tämä on otettava huomioon myös tavoitepape-reita ja ohjelmia valmistellessa. Teemat eivät kuitenkaan tupsahda tyhjyydestä, vaan Akavalla ja liitoilla on jatkuvasti tuntosarvet herkkinä siitä mitä kentällä tapahtuu alasta riippumatta. Moni asia, kuten työelämän tasa-arvo, psykososiaalinen kuormitus sekä muut keskeiset tavoitteet yhdistävät ihmisiä riippumatta siitä, onko kyseessä yksityinen vai julkinen sektori.

“Akavan jäsenliitoissa tehdään hyvää valmistelevaa työtä oman jäsenkunnan tavoitteiden kannalta. Tämä helpottaa yhteisen näkemyksen muodostamista”, kertoo Savinko. “Lisäksi on hyvä, että erilaiset teemat herättävät keskustelua puolesta ja vastaan. Kes-

kustelun kautta löydetään usein hyvä lopputulema ja tässä eri toimikunnilla ja työryhmillä on iso merkitys”, hän jatkaa.

Akavan hallituksen käsitellessä eri versioita hallitusohjelmataavoitteista, ovat tavoitteet käyneet pitkän prosessin, joka alkaa sektorikohtaisella valmistelulla.

“Valmistelevat työryhmät ja toimikunnat politiikkasektoreittain koostuvat eri liittojen toimijoista, jotka ovat valmitelleet kantoja sen perusteella, millainen poliittinen ymmärrys erilaisista kysymyksistä on olemassa Akavan sekä sen liittojen sisällä. Näistä koostetaan ohjelmaluonnos, jota hallitus käsittelee useampaan otteeseen”, kertoo Sahamies.

Akavassa tehdään aktiivista ohjelmatyötä hallitusohjelma- ▶▶

Eduskuntavaalit 2023 järjestetään sunnuntaina 2.4.2023.

Ehdokasasettelu on päättynyt ja ehdokasnumerot julkaistaan maaliskuun alussa.

Ennakköäänestys kotimaassa 22.–28.3.

ja ulkomailla 22.–25.3. Vaalipäivänä äänestyspaikat ovat auki klo 9–20 välillä.

Akavan keskeisimmät tavoitteet tulevalle hallituskaudelle:

- Osaamistason nostamiseksi huolehditaan koko koulutusketju kuntoon
- TKI-panostukset nostetaan 4 prosenttiin BKT:sta vuoteen 2030 mennessä
- Julkinen talous saatetaan tasapainoon
- Työn verotusta kevennetään
- Työllisyysaste nostetaan 80 prosenttiin
- Työturvallisuuslaki uudistetaan työhyvinvoinnin parantamiseksi
- Sosiaaliturvaa uudistetaan kannustavalla ja kestäväällä tavalla
- Suomi on aktiivinen toimija EU:ssa
- Sisäiseen ja ulkoiseen turvallisuuteen panostetaan

Lue lisää tavoitteista Akavan verkkosivuilla <https://akava.fi/tavoitteet/yhteiskuntapolitiikka/osaava-kannustava-ja-turvallinen-suomi-akavan-hallitusohjelmatavoitteet/>

►► tavoitteiden laatumisen lisäksi. Myös tutkimustoiminnalla on keskeinen rooli erilaisten tavoitepaperien laatisemassa, sillä tavoitteiden asetannan tulee perustua tutkittuun tietoon.

Mitä tulee sektorikohtaisiin eroihin yksityisen ja julkisen sektorin puolelta, punnitaan mahdollisia eroavaisuuksia ja ne huomioidaan tavoitteita asettaessa. Osa teemoista korostuu luonnollisesti enemmän julkisella sektorilla ja toisin päin. Tässäkin yhteisakavalainen valmistelu on keskeisessä roolissa ja tavoitteiden muotoilussa pyritään huomioimaan kaikki sektorit, joilla akavalaisia työskentelee.

Työssä jaksaminen korostuu myös julkisella sektorilla

Kun haastateltavilta kysytään keskeisimpiä asioita julkisen sektorin kannalta, korostuu erityisesti työssä jaksaminen ja henkinen työsuojelu.

“Julkisella sektorilla puhututtaa hyvin paljon samat asiat kuin yksityisellä: miten huolehdimme kaikkien työntekijöiden ja viranhaltijoiden työkyvystä ja osaamisesta nyt ja jatkossa”, sanoo Savinko.

Työntekijöiden ja viranhaltijoiden työhyvinvoinnin lisäksi Sahamies nostaa esille myös opiskelijoiden hyvinvoinnin.

Yksi hyvinkin merkittävä asia julkisella sektorilla on koulutussektori. Väestörakenteen muutokset, työelämän jatkuva muutos ja erilaiset osaamistarpeet asettavat valtavat paineet koulutusjärjestelmällemme.

“Koulutukseen ja osaamisen kehittämiseen on taattava riittävä rahoitus, jotta voimme vastata tämän päivän sekä tulevaisuuden haasteisiin ja työelämän tarpeisiin”, muistuttaa Sahamies.

Haasteita näköpiirissä myös tulevalle vaalikaudelle

Puolueiden vaaliohjelmia selatessa saattaa törmätä moniin yhtäläisyyksiin, mutta myös eroavaisuuksiin. Hallitusohjelmaneuvoittelussa on tärkeää, että puolueet löytävät yhteisiä nimittäjiä, joiden pohjalta hallitusohjelmaa rakennetaan.

“Hallitusohjelmaneuvoittelussa lähdetään kartoittamaan puolueiden näkemyksiä eri asioista ja sen jälkeen ne yritetään sovittaa yhteen. Erityisesti talous-, tasa-arvo- ja ympäristöky-symysten sovittaminen yhteen hallituskokoonpanosta riippumatta voi olla haastavaa neuvotteluiden alkaessa”, pohtii Savinko.

Tiedossa olevien haasteiden, kuten taloustilanteen, ilmastokriisin ja työelämän muutosten lisäksi ei tule unohtaa sitä, että myös ulkoiset haasteet saattavat aiheuttaa paineita tulevalle hallitukselle. Tämä on nähty myös kuluvalla hallituskaudella koronapandemian sekä Venäjän hyökkäyssodan myötä. Koska ennustaminen on vaikeaa, tulee päätöksenteossa keskittyä siihen, miten poliittinen päätöksenteko sopii siihen yhteiskuntaan ja aikaan, jossa elämme.

Vaikuttamistyö ei lopu hallitusohjelmaan

Hallitusohjelmatavoitteita on esitelty istuville päättäjille sekä ehdokkaille jo hyvissä ajoin ennen vaaleja. Lisäksi hallitusohjelmatavoitteista on tiedotettu myös niille, jotka tekevät taustatyötä politiikan parissa. Osa akavalaisista tavoitteista on myös päätynyt puolueiden vaaliohjelmiin!

“Vaikuttamistyö ei pääty hallitusohjelmakirjaukseen vaan sen jälkeen on varmistettava myös se, että kirjauksen sisältö vastaa tavoitteen asettelua ja että sitä aidosti edistetään myös hallituskauden aikana”, huomauttaa Sahamies.

Hallitusohjelmavaikuttamisella on aidosti merkitystä, sillä sen tarkoituksena on johtaa niihin yhteiskunnallisiin muutoksiin, joille koetaan tarvetta. Se ei kuitenkaan ole ainoa tärkeä osa vaikuttamistyötä. Akava vaikuttaa myös hallitusohjelmien ulkopuolella yleisesti siihen, mitä ympärillä tapahtuu.

“Akavan DNA:han kuuluu se, että yhteistyössä jäsenliittojen kanssa etsitään yhteinen nimittäjä, jotta voidaan ajaa tärkeää työtä tekevien ihmisten asiaa sektorista riippumatta”, sanoo Savinko ja jatkaa “lobbaus eli vaikuttamistyö ei ole pahasta vaan välttämätöntä, jotta voimme ajaa jäsentemme asiaa.”

Vaikuttaminen ei siis ole mitään kabinettien uumenissa tapahtuvaa pienen piirin puuhaa, vaan pitkäjänteistä työtä, jolla saadaan aikaan muutosta. Siksi Akavakin ottaa jälleen kerran osaa hallitusohjelmavaikuttamiseen. “Tämän voisi nähdä osana jäsenpalvelua ja edunvalvontaa”, muistuttaa Savinko. ■



Veera Hellman



Tunnetko valtion vuosilomajärjestelmän?

Kesää kohti ollaan taas menossa ja vuosilomia odotetaan innolla. Nyt on hyvä muistutella mieliin pääpiirteet valtion vuosilomajärjestelmästä. Se perustuu erilliseen Valtion virka- ja työehtosopimukseen vuosilomista ja poikkeaa huomattavasti vuosilomalaista, jota sovelletaan yksityisellä sektorilla.

Vuosilomaa ansaitaan täysiltä lomanmääräytymiskuukausilta.

Niitä ovat kuukaudet, joiden aikana virkamies on ollut virassa vähintään 18 kalenteripäivänä ja työntekijä on ollut työssä vähintään 14 päivänä. Osa-aikaisessa työssä ansaitaan lomaa samalla tavalla kuin täysiaikaisessa työssä – osa-aikaisuuden vaikutus huomioidaan, kun lomaa pidetään. Vuosilomasopimuksessa on lueteltu kaikki ne poissaolot, jotka huomioidaan virassa- ja työssäolon veroiseksi ajaksi. Esimerkiksi harkinnanvaraisen virkavapaan ajalta ei kerry lomaa.

Vuosiloman määrä selviää taulukoista

Valtiolla lomaa kertyy enemmän kuin vastaavasta ajasta yksityisellä sektorilla. Ansaitun loman määrä selviää palvelusuhteen pituuden perusteella sovellettavista vuosilomataulukoista, joita on kolme:

1. Kun virkamiehellä tai työntekijällä on lomanmääräytymisvuoden päättyessä (31.3) välitöntä valtion palvelusta alle vuoden, lomapäiviä voi ansaita enintään 22.
2. Jos palvelusta on tuolloin vähintään yksi vuosi tai jos päättyvältä lomanmääräytymisvuodelta on kertynyt 12 lomanmääräytymiskuukautta, lomapäiviä voi ansaita enintään 30.
3. Ns. pitkän loman, jolloin lomaa voi enimmillään ansaita 38 päivää, saa kun ennen lomakauden (1.6.–30.9.) alkamista on kertynyt valtion palvelusta vähintään 15 vuotta. Pitkän loman saa myös silloin kun 15 vuotta valtion palvelusta täytyy ennen lomavuoden (1.1.–31.12) loppua ja näin saadut lisälomapäivät täytyy pitää toukokuun loppuun mennessä. omapäiviä ovat vain työpäivät

Suurin ero yksityisen sektorin lomajärjestelmään verrattuna on se, että valtiolla lomapäiviä ovat vain työpäivät. Lomaa eivät kuluta lauantait, sunnuntait, kirkolliset juhlapäivät, jouluaatto, juhannusaatto, itsenäisyyspäivä eikä vapunpäivä. Kalenteriviikon pituinen loma, joka ei sisällä arkipyhiä, kulluttaa siis viisi lomapäivää. Osa-aikatyön ja jaksotyön osalta on erilliset loman kulumista koskevat säännöt.

Loma-ajan palkkaus ja lomaraha

Vuosiloma-ajalta maksetaan pääsääntöisesti normaalia kuukausipalkkaa vastaavaa loma-ajan palkkaa. Jos palvelussuhteessa on tapahtunut muutoksia lomanmääräytymisvuoden aikana, maksetaan loma-ajan palkka ns. prosenttiperusteella. Lomaraha maksetaan kesäkuun palkanmaksun yhteydessä. Lomaraha määräytyy sen viran tai tehtävän palkkauksen mukaan, jossa asianomainen on toukokuussa. Kuukausipalkkaisen lomaraha on 4% (22 pv), 5% (30 pv) tai 6% (38 pv) lomarahan maksukuukautta edeltävän kuukauden kuukausipalkasta kerrottuna täysien lomanmääräytymiskuukausien lukumäärällä. Lomarahan vaihtaminen vapaaksi on mahdollista viraston päätöksellä

Työnantaja päättää lomista ja niiden ajankohdista

Työnantajan pitää kuitenkin kuulla henkilöstön toiveet. Lomasta pitää antaa 20 lomapäivää lomakaudella (1.6.–30.9.) ja ▶▶

Kurja ”sudenkuoppa” saatiin poistettua

Prosenttiperusteista vuosilomapalkkaa saavalle (esim. osittaisella hoitovapaalla olleelle) on sopimuksessa olleen epäkohdan vuoksi ollut hyvin epäedullista ottaa vuosilomaa ns. arkipyhäviikolle. Nyt tämä ongelma saatiin uudessa sopimuksessa korjattua eikä vuosilomaviikon pitäminen arkipyhäviikolla (esim. juhannus) enää jatkossa aiheuta ansion menetystä.

▶▶ muu osa lomasta saman lomavuoden (1.1.–31.12) aikana. Lomat on annettava yhdenjaksoisesti. Jos työtehtävien laatu tai muut erityiset syyt edellyttävät tai virkamies ja työnantaja niin sopivat, voidaan yli 10 päivää ylittävä osa lomasta jakaa annettavaksi yhdessä tai useammassa osassa. Loma voidaan sopia pidettäväksi ajanjaksolla, joka alkaa sen kalenterivuoden alusta, jolle lomakausi sijoittuu, ja joka päättyy seuraavana vuonna ennen toukokuun 1 päivää. Yli 10 päivää ylittävän loman osan pitämisestä saa sopia niin, että se pidetään viimeistään vuoden kuluttua lomakauden päättymisestä (30.9.). Työnantajan pitää antaa vahvistetuista lomista tieto

kuukausi ennen niiden alkua. Jos se ei ole mahdollista, voi sen ajankohdan ilmoittaa myöhemminkin, kuitenkin viimeistään kaksi viikkoa ennen loman alkamista. Vahvistetusta lomasta voidaan poiketa vain sopimalla. Työnantajalla on oikeus siirtää vahvistettu loma tai keskeyttää jo aloitettu vuosiloma vain erittäin poikkeuksellisesti ja tiukasti säädellyin edellytyksin. ■

Arja Varis
edunvalvontapäällikkö
Loimu



Epäonnea loman suhteen – sairastuminen ennen lomaa tai sen aikana?

Odotettu vuosiloma on juuri alkamassa tai alkanut ja sairastuminen yllättää. Lomasuunnitelmat peruuntuvat ja mielen valtaa pettymys, näinkö tämä loma menee? Ei hätää: Mikäli olet työkyvytön, olet myös lomakyvytön. Vuosiloma ei ole sairastamiseen tarkoitettua aikaa, vaan se on tarkoitettu työn rasituksesta palautumiseen ja lepäämiseen. Palautuminen ja lepääminen eivät toteudu, mikäli loma menee sairastaessa. Onneksi työkyvyttömyyden takia käyttämättä jääneitä lomapäiviä voidaan siirtää.

Ilmoita sairastumisesta viipymättä työnantajallesi ja tee loman siirtopyyntö

Lomapäivien siirtämisen edellytyksenä on, että sairastumisesta ilmoitetaan viipymättä ja pyydetään loman siirtoa. Siirtopyyntö suositellaan tehtäväksi kirjallisesti, mikäli se vain on mahdollista. Pyyntö tulee tehdä viivytyksettä, mutta hyväksyttävästä ja painavasta syystä pyyntö voidaan esittää myöhemminkin. Lisäksi on huomioitava, että vuosilomapäivien siirtämiseksi tulee toimittaa lääkärintodistus. Oma ilmoitus ei tässä tapauksessa ole riittävä selvitys. Huomioi myös, että

vuosiloman siirtäminen tapahtuu siitä päivästä alkaen, mistä sairaudesta on ilmoitettu ja lääkärintodistus on esitetty.

Tee esitys siirretyn loman pitämisaikajohdasta

Siirretty vuosiloma ei automaattisesti siirry alkuperäisen vuosiloman jatkoksi, vaan sen ajankohdasta työnantaja päättää erikseen, toki ao. henkilön toiveen kuultuaan. Sairaudesta siirretyt vuosilomat kuuluu antaa samalla lomakaudella (1.6.–30.9.) tai viimeistään seuraavan vuoden huhtikuun loppuun mennessä. Jos loman antaminen edellä mainittuna ajanjaksona ei ole mahdollista, se voidaan antaa seuraavan vuoden loppuun mennessä. Työnantajan pitää ilmoittaa siirretyn loman ajankohdasta vähintään kaksi viikkoa ennen loman alkamista tai mikäli se ei ole mahdollista, vähintään viikko ennen loman alkamisaikajohdasta. ■



Arja Varis
Edunvalvontapäällikkö
Loimu

Energiaviraston luotto kaipaa yhteisöllisyyttä

Sähkökriisi on pitänyt Energiaviraston ja sen luottamusmiehen, yli-insinööri Timo Vihavaisen kiireisenä.

Sähkön hinta nousi viime vuonna niin Euroopassa kuin Suomessakin. Energiaviraston mukaan kotitalouksien sähkölasku kallistui Suomessa keskimäärin noin 50 prosenttia. Hinnan nousu ja muutokset sähkön tuonnissa Venäjän aloittaman hyökkäyssodan jälkeen ovat nostaneet energian usein julkiseen keskusteluun.

Kulunut talvi onkin ollut Energiavirastossa hyvin kiireinen. Viraston henkilöstölle on satanut yhteydenottoja ja haastattelupyynn- töjä.

– Tämä siis normaalien virkatehtävien lisäksi, sanoo Energiaviraston luottamusmies Timo Vihavainen.

Energiavirasto valvoo ja edistää energiemarkkinoita, päästöjen vähentämistä, energiatehokkuutta sekä uusiutuvan energian käyttöä. Vihavainen toimii viraston energiatehokkuusryhmässä yli-insinöörinä. Hänen vastuualueellaan ovat energiakatselmukset ja tuotteiden ekosuunnitteluun liittyvät tehtävät.



Timo Vihavainen

– Virastomme on kasvanut nopeasti ja kasvaa edelleen tehtävien lisääntyessä, Vihavainen kertoo.

Viraston toimitilat sijaitsevat Helsingissä. Suuri osa työstä tehdään kuitenkin Vihavaisen mukaan nykyään etänä.

– Se on haaste yhteisöllisyyden kannalta, luottamusmies pohtii.

Vihavainen toimi aiemmin Energiaviraston varaluottamusmiehenä. Hän muistelee lämmöllä yhteistyötä silloisen luottamusmiehen kanssa.

– Onnistuimme mielestäni hyvin vuoden 2020 virastoerä-neuvotteluissa.

Kun luottamusmies vaihtoi työpaikkaa, Vihavaisesta tuli hänen seuraajansa. Vihavainen on kokenut tehtävän antoisana ja vastuullisena näköalapaikkana henkilöstön ja koko viraston asioihin.

– Minua innostaa ihmisten kanssa tekeminen. Saan voimia hyvästä vuorovaikutuksesta, kun keskustelen ja käyn asioita läpi ihmisten kanssa. ■

Tiedotetta julkaisevat:

Agronomiliitto

Outi Parikka, neuvottelupäällikkö
puh. (09) 2511 1642, 040 901 1642
outi.parikka@agronomiliitto.fi
www.agronomiliitto.fi

Akavan Erityisalat

Kari Eskola, työmarkkinalakimies
puh. 0201 235 367
kari.eskola@akavanerityisalat.fi
www.akavanerityisalat.fi

DIFF – Ingenjörerna i Finland rf

Viktor Kock, verksamhetsledare
040 802 1420
viktor.kock@diff.fi
www.diff.fi

Toimitus:

Arja Varis,
Luonnon-, ympäristö- ja metsätieteilijöidenliitto Loimu
arja.varis@loimu.fi, puh. 0400 488516
Osoitelähde: jäsenliitot

Insinööriliitto IL

Satu-Maarit Urtti, työehtoasiantuntija
040 184 6312
satu-maarit.urtti@ilry.fi
www.ilry.fi

Luonnon-, ympäristö- ja metsätieteilijöidenliitto Loimu

Arja Varis, edunvalvontapäällikkö
puh. 0400 488516
arja.varis@loimu.fi
www.loimu.fi

Suomen Ekonomit

Veera Hellman, asiantuntija
p. +35850 385 8229
veera.hellman@ekonomit.fi
www.ekonomit.fi

Suomen Farmasialiitto

Minna Hälikkä, työmarkkinajohtaja
minna.halikka@farmasialiitto.fi
050 3633459

Suomen Lakimiesliitto

Petteri Kivela, neuvottelupäällikkö
puh. 041 458 0038
petteri.kivela@lakimiesliitto.fi
lakimiesliitto.fi

Suomen Psykologiliitto

Annamari Jokinen, pääsihteeri
puh. 09 6122 9124
annamari.jokinen@psyli.fi
www.psyli.fi

Tekniikan akateemiset TEK

Pia Hiltunen, asiamies
puh. (09) 2291 2223
pia.hiltunen@tek.fi
www.tek.fi

Tradenomiliitto TRAL

Harri Westerlund,
erityisasiantuntija – julkinen sektori
puh. 040 839 5909
harri.westerlund@tradenomit.fi
www.tral.fi

Yhteiskunta-alan korkeakoulutetut ry

Petri Toiviainen, neuvottelupäällikkö
puh. 010 231 0354
petri.toiviainen@yka.fi
www.yka.fi

valtikkatiedote.fi